

PROVINCIE UTRECHT
TOELICHTING CIJFERS
2024

Colofon

Dit is een uitgave van:

Discriminatie.nl Provincie Utrecht | Art.1 Midden Nederland

Merelstraat 2a

3514 CN Utrecht

Telefoon: 030 232 8666

Whatsapp: 06 27 35 85 01

Informatie

info@art1mn.nl

Vormgeving

Strak Grafisch Ontwerp

Fotografie

Jan Cor van Manen

© Copyright Discriminatie.nl Provincie Utrecht | Art.1 Midden Nederland

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze opgave mag vermenigvuldigd of overgenomen worden zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

PROVINCIE UTRECHT

TOELICHTING CIJFERS

2024

Totaal aantal discriminatieregistraties

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Meldpunten discriminatie						
Meldingen inwoner	368	714	601	473	624	1461
Meldingen plaats voorval	344	460	547	478	580	997

Inwoner provincie Utrecht

In 2024 zijn er 1461 meldingen van discriminatie door inwoners van de provincie Utrecht gedaan. Een significante stijging van 134% ten opzichte van 2023. De stijging in aantal meldingen is te verklaren door de naamswijziging van de antidiscriminatievoorzieningen in 2024 naar Discriminatie.nl. Zo ook Discriminatie.nl Provincie Utrecht. Men weet door de betere herkenbaarheid van de naam het meldpunt beter te vinden. Daarnaast zijn er in 2024 een zestal geclusterde meldingen ontvangen die zijn ingediend door de inwoners van de provincie Utrecht. Een geclusterde melding betekent dat meerdere mensen afzonderlijk een melding doen over hetzelfde incident. Dit gebeurt vaak wanneer een bepaalde uitslating of handeling sterke verontwaardiging of bezorgdheid oproept. In totaal hebben 550 inwoners van de provincie Utrecht een dergelijke melding gedaan. Dat is 38% van het totaal. Hieronder volgt een korte toelichting op deze geclusterde meldingen:

4

De Jonge

Demissionair minister Hugo de Jonge opende in 2024 het landelijke meldpunt Discriminatie.nl. De Jonge was tijdens de coronapandemie minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. De combinatie van ervaringen van uitsluiting vanwege het coronabewijs in de tijd dat De Jonge bewindspersoon was en dat hij het meldpunt opende leidde tot 150 meldingen van inwoners van de provincie Utrecht (10% van het totaal).

Motie Becker

VVD-Kamerlid Bente Becker diende een motie in over het bijhouden van gegevens over ‘culturele en religieuze normen en waarden van Nederlanders met een migratieachtergrond’ Dit zou inzicht moeten gaan bieden in de culturele integratie, maar tegenstanders noemden het discriminatie. 163 meldingen waren afkomstig van inwoners van de provincie Utrecht (11% van het totaal).

Johan Derksen

Johan Derksen uitte zich in de uitzending van Vandaag Inside over het Friese GL/PvdA-kamerlid Habtamu de Hoop. In de uitzending werd gesproken over subsidies voor de Friese taal. Derksen zei in die context over De Hoop: “Die staat toch uit zijn nek te lullen.” “Iemand die in Friesland is geboren, die heeft het recht om erover te praten. Hij is toch geen Fries, kom op zeg.” En later: “Ik ben toch ook geen Surinamer”. 90 inwoners van de provincie Utrecht maakten een meldingen (6% van het totaal). Het OM vond de opmerkingen beledigend maar vervolgde Derksen niet, omdat De Hoop dat niet wilde.

Ongehoord Nederland

Ongehoord Nederland plaatste een vacature voor een hoofdredacteur. De vacature stond open voor een man of vrouw, geen x. Non-binaire en intersekse personen werden uitgesloten om op de vacature reageren. 101 inwoners van de provincie Utrecht deelden hun zorgen over de vacature (7% van het totaal). Er loopt nog een strafrechtelijke onderzoek. Daarnaast vraagt Discriminatie.nl het College voor de Rechten van de Mens te beoordelen of de vacature in strijd is met de gelijkebehandelingswetgeving.

Mona Keijzer

In de talkshow ‘Sophie & Jeroen’ gaf Mona Keijzer uitleg over het hoofdlijnenakkoord, waarin strengere integratie-eisen staan. Nieuwkomers moeten tijdens de inburgering meer leren over de Holocaust. Keijzer zei: “We weten dat daar Jodenhaat bijna onderdeel is van de cultuur,” verwijzend naar landen met een islamitisch geloof. 23 inwoners uit de provincie Utrecht dienden een discriminatiemelding in. Het Openbaar Ministerie oordeelde dat Keijzers uitlatingen beledigend en onnodig grievend waren, maar besloot Keijzer niet te vervolgen in verband met vrijheid van meningsuiting. Er werd een artikel 12-procedure opgestart bij het gerechtshof. Het gerechtshof oordeelde net als het Openbaar Ministerie dat de uitlatingen beledigend waren, maar oordeelde dat de context van het publieke debat Keijzer ruimte gaf om zulke uitspraken te doen, waardoor deze niet onnodig grievend waren.

Flock Together Utrecht

Vogelaarcollectief Flock Together organiseerde een natuurwandeling en stelde de inschrijving open voor alleen mensen van kleur. 23 inwoners van de provincie Utrecht maakten een melding (2% van het totaal). Na contact tussen Discriminatie.nl en het collectief werd de oproep gewijzigd, namelijk dat mensen die zich identificeren als persoon van kleur werden aangemoedigd zich in te schrijven.

Voorval provincie Utrecht

Er zijn in 2024 997 meldingen van discriminatie geregistreerd die hebben plaatsgevonden in de provincie Utrecht. In 2023 waren dit er 580. Een stijging van 72%.

Bij de incidenten in de provincie Utrecht zijn de geclusterde meldingen over het vogelaarscollectief: Flock Together van invloed op de totalen. Het is aannemelijk dat er bij de andere antidiscriminatievoorzieningen (ADV's) in het land veel meldingen zijn binnengekomen over de wandeltocht. Helaas kunnen wij hierbij geen exact aantal noemen, omdat er vanwege de privacy geen inzage is in de meldingsomschrijvingen bij de andere ADV's. Wel leiden we aan het terrein sport/recreatie af (het terrein waarop de geclusterde meldingen toezagen) dat hierop veelvuldig is gemeld en schatten het aantal op 80 meldingen.

Discriminatiegrond

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Antisemitisme	1	5	8	6	14	30
Arbeidscontract	0	2	3	3	4	0
Arbeidsduur	2	0	0	0	0	0
Burgerlijke staat	4	7	3	0	3	1
Geslacht (waarvan tegen transgender personen)	29 (5)	43 (7)	30 (3)	54 (19)	64 (17)	95 (22)
Godsdienst	9	5	6	9	8	25
Moslimdiscriminatie	16	21	15	23	22	57
Handicap/chronische ziekte	58	66	80	41	50	87
Herkomst, huidskleur	148	227	213	242	279	475
Leeftijd	19	21	26	12	19	31
Levensovertuiging	2	3	2	3	3	2
Nationaliteit	3	13	7	11	14	23
Politieke gezindheid	0	1	3	2	4	3
Seksuele gerichtheid	37	17	36	46	74	129
Niet-wettelijke gronden	30	39	141	58	53	77
Onbekend	12	10	3	3	10	6

De cijfers over het aantal meldingen op de discriminatiegronden die in de tabel hierboven staan weergegeven betreffen de ervaringen van discriminatie die zich in de provincie Utrecht hebben voorgedaan.

7

In absolute aantallen valt vooral de stijging bij herkomst/huidskleur op: van 279 naar 475 meldingen. Wederom dient opgemerkt te worden dat het aantal meldingen over de oproep van het vogelaarscollectief van invloed zijn geweest op de totalen. Als we het terrein sport/recreatie afzetten tegenover het jaar 2023, dan schatten wij in dat er rond de 80 geclusterde meldingen op de grond herkomst/huidskleur zijn ingediend naar aanleiding van de oproep van het vogelaarscollectief.

Procentueel zien wij een behoorlijke stijging aan meldingen bij de volgende discriminatiegronden: moslimdiscriminatie (van 22 naar 57 meldingen + 159%). Ook op de gronden handicap/chronische ziekte en seksuele gerichtheid is procentueel een behoorlijke toename waarneembaar (beide 74%).

Maatschappelijke terrein

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Arbeidsmarkt	93	103	110	101	106	200
Buurt/wijk	23	35	30	36	40	61
Collectieve voorzieningen	43	69	104	90	84	105
Commerciële dienstverlening	52	88	77	49	72	118
Horeca/amusement	16	5	37	35	20	58
Huisvesting	13	29	20	25	32	43
Media en reclame	14	13	15	16	14	17
Onderwijs	24	36	22	22	48	47
Openbare ruimte	27	30	54	53	83	144
Politie/OM	11	20	22	17	23	20
Privésfeer	2	2	8	8	4	14
Publieke/politieke opinie	4	19	13	4	9	22
Sport en recreatie	16	8	35	20	43	133
Overig	1	3	0	0	2	8
Onbekend/niet van toepassing	5	0	0	0	0	7

In 2024 is veruit de meeste discriminatie ervaren op het terrein de arbeidsmarkt (200 meldingen). Maar liefst een stijging van 89% ten opzichte van 2023. Opvallend is ook de stijging op het terrein de openbare ruimte. Wat opviel is dat veel van de meldingen die op dit terrein zijn binnengekomen anoniem en/of door omstanders zijn ingediend. Wij juichen de ontwikkeling toe dat niet alleen slachtoffers van discriminatie melding maken, maar ook omstanders het probleem bij ons aankaarten. Daardoor ontstaat er nog beter inzicht in de mate waarop discriminatie wordt waargenomen en ervaren.

De stijging op het terrein horeca is ook met 190% aanzienlijk te noemen. Bij een nadere analyse bleek dat er 11 van de 58 meldingen toezagen op de coronamaatregelen. De meldingen zijn gedaan nadat (destijds demissionair minister) Hugo de Jonge het landelijke meldpunt Discriminatie.nl opende.

Relatief vaak wordt er op de terreinen commerciële dienstverlening en collectieve voorzieningen gemeld (respectievelijk 118 en 105 meldingen).

Terrein/grond

	Burgerlijke stat	Geslacht	Godsdienst	Handicap/chronische ziekte	Leeftijd	Levensovertuiging	Nationaliteit	Niet- wettelijke gronden	Onbekend	Politieke gezindheid	Ras	Seksuele gerichtheid	Totaal
Arbeidsmarkt		35	30	18	13		6	14		2	87	3	200
Buurt/Wijk		6	4	2				2			31	19	61
Collectieve voorzieningen		9	7	25	6	1	2	16	1		40	3	105
Commerciële dienstverlening		14	7	15	3		3	13			49	18	118
Horeca/amusement		4	3	8				6			32	8	58
Huisvesting		4	2	7	3		2	8	1		19		43
Media/Reclame		1	4	1	1		2	1		1	5	1	17
Onbekend								1	2		4		7
Onderwijs		4	2	5	2		1	2			30	4	47
Openbare ruimte		13	12	1		1	6	3	1		54	62	144
Overig		1	4						1		1	1	8
Politie		3		2			1	1			13	2	20
Privésfeer				1				4			6	3	14
Publieke/politieke opinie			7					2			13	3	22
Sport/recreatie	1	1		2	3			4			121	2	133
TOTAAL	1	95	82	87	31	2	23	77	6	3	505	129	997

Wat opvalt is dat discriminatie op grond van herkomst/huidskleur op alle terreinen wordt ervaren. Naast de geclusterde meldingen op het terrein sport/recreatie wordt er vooral discriminatie vanwege herkomst/huidskleur op de terrein de arbeidsmarkt (87) en in de openbare ruimte (54) ervaren. Discriminatie op seksuele gerichtheid wordt ook vaak in de openbare ruimte ervaren (62 keer), terwijl discriminatie vanwege iemand geslacht of godsdienst voornamelijk op het terrein de arbeidsmarkt wordt ervaren (respectievelijk 35 en 30 keer). Ervaringen van discriminatie op grond van handicap of chronische ziekte zien we vooral terug bij de dienstverlenende instanties (collectieve voorzieningen en commerciële dienstverlening, gezamenlijk 40 keer).

Wijze van discriminatie

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Bedreiging	6	9	16	14	25	44
Geweld	6	10	13	16	17	26
Omstreden behandeling	224	291	372	309	319	559
Vijandige bejegening	122	183	178	187	245	410
Overig	2	1	0	0	0	0
Onbekend/niet van toepassing	6	0	0	0	2	4

Elk jaar wordt bijgehouden op welke wijze de discriminatie wordt ervaren. Over het algemeen wordt er vaker een melding gemaakt op de aard ‘omstreden behandeling’ (voorval 559). In veel gevallen betekent dit een ongelijke behandeling ten opzichte van een andere groep. Bijvoorbeeld in de uitwerking van regels, of het geweigerd of uitgesloten worden om van een bepaalde dienst gebruikt te maken. Bij een ‘vijandige bejegening’ kan gedacht worden aan beledigingen (voorval 410). Het aantal meldingen over bedreigingen is nagenoeg verdubbeld het aantal geweldsincidenten is in 2024 gestegen met 9 meldingen.

Werkwijze Provincie Utrecht discriminatie

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Alleen registratie	53	68	181	123	264	722
Advies en informatie	232	529	295	224	276	646
Beïnvloeding beleid	8	12	8	5	4	7
Bemiddeling	41	46	41	52	42	55
Bijstaan in procedures	10	8	3	8	23	32
Doorverwijzing	46	50	88	48	32	34
Eigen onderzoek Meldpunt discriminatie	0	1	0	0	1	0
Overig	1	0	0	0	0	0

Van elk dossier wordt bijgehouden hoe de melding is afgehandeld. Bij het behandelen van een melding wordt er samen met de melder gekeken naar welke acties wenselijk én haalbaar zijn. Dit hangt sterk af van het type klacht en de wensen en verwachtingen van de melder. In 722 gevallen is de melding enkel geregistreerd. Dat gebeurt als er geen ondersteuning geboden kan worden, omdat de melding niet onder de gelijkebehandelingswetgeving valt, de melding anoniem is gedaan (veel van de geclusterde meldingen) of men geen heeft behoefte aan een verdere behandeling van de klacht. Door het discriminatievoorval op te nemen in de registraties, komt er wel zicht op de problematiek die door burgers als discriminerend wordt ervaren. De consultants bieden in deze gevallen vaak een luisterend oor. 646 keer is aan de melders een advies of informatie gegeven. Dat kan een vraag zijn of een discriminatie-ervaring onder de gelijkebehandelingswetgeving valt of bijvoorbeeld een advies voor eigen handelen. Een andere afhandelingsmogelijkheid is bemiddeling (55 keer). Bij een bemiddeling wordt geprobeerd om antwoord te krijgen van de andere partij op de discriminatie-ervaring van de melder. Het beoogde doel is om partijen weer op één lijn te krijgen. Als dat niet lukt, en er is nog voldoende aanleiding om een procedure voort te zetten, kunnen wij de melder ondersteunen in procedures (32 keer). Bijvoorbeeld bij het College voor de Rechten van de Mens of de Nationale Ombudsman. Hoort een melding niet bij ons thuis, dan wordt de melder (met een warme overdracht) doorverwezen. In 2024 is dit 34 keer gebeurd.